

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 8 van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques

Samenvatting

Dit besluit wijzigt enerzijds de tegemoetkoming die de erkende dienstencheque-ondernemingen ontvangen voor de ingediende dienstencheques en anderzijds het indexeringsmechanisme.

De tegemoetkoming wordt vastgelegd op 14,95 EUR voor de dienstencheques waarvan de aanschafwaarde 9 EUR bedraagt en 13,95 EUR voor de dienstencheques waarvan de aanschafwaarde 10 EUR bedraagt. Dit is een verhoging met 13 cent ten opzichte van de geldende inruilwaarde. De verhoging van de inruilwaarde zal ingaan op 1 januari 2022 en van toepassing zijn op alle dienstencheques die worden uitgegeven door de uitgiftemaatschappij vanaf die datum. De verhoging van de inruilwaarde zorgt voor meer financiële ademruimte voor de dienstencheque-ondernemingen, die gekenmerkt worden door een dalende rendabiliteit, deels te verklaren door de slechts gedeeltelijke indexering van de inruilwaarde van een dienstencheque, telkens er een indexoverschrijding plaatsvindt. Deze verhoging corrigeert de meest recente gedeeltelijke indexering van 1/9/2021, vanaf 1/1/2022.

Daarnaast wordt vanaf 1 januari 2022 het indexeringsmechanisme aangepast. Daar waar de totale inruilwaarde van de dienstencheques na de overschrijding van de spilindex momenteel slechts gedeeltelijk wordt geïndexeerd, zal die vanaf 1/1/2022 bij een overschrijding van de spilindex volledig worden geïndexeerd.

1. SITUERING**A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING**

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: tewerkstellingsbeleid

Dit besluit stelt dat de tegemoetkoming van de overheid per dienstencheque verhoogd wordt met €0,13 per dienstencheque uitgegeven door de uitgiftemaatschappij vanaf 1/1/2022 en voorziet vanaf die datum een volledige indexering van de inruilwaarde van een dienstencheque na een overschrijding van de spilindex.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- het advies van de inspectie van financiën van 13 oktober 2021;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting werd aangevraagd op 15 oktober 2021. De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft binnen de gestelde termijn geen beslissing genomen. Met toepassing van artikel 30, tweede lid, van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 kan dit voorstel ter beslissing worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.
- het akkoord van de SERV van XX
- het akkoord van de Raad van State van XX

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het huidige indexatiemechanisme in de regelgeving dienstencheques voorziet in een gedeeltelijke indexering van de inruilwaarde van een dienstencheque bij de overschrijding van de spilindex.

Bij een overschrijding van de spilindex wordt 73% van de inruilwaarde van een dienstencheque geïndexeerd aan 2%. Deze gedeeltelijke indexering werd initieel ingevoerd ter compensatie van de indexering van de lonen van de dienstenchequewerknemers. Er werd echter geen rekening gehouden met het feit dat ook andere kosten toenemen bij een indexering. Bij een overschrijding van de spilindex stijgt niet alleen het loon van de dienstenchequewerknemer, maar ook de lonen van omkaderingspersoneel en andere kosten zoals elektriciteit, huur, brandstof,.... Bovendien maken loonkosten meer dan 90% van de kosten uit voor het gemiddelde dienstenchequebedrijf, waardoor de 73% ook op die manier onvoldoende zijn.

Uit een financiële analyse van de jaarrekeningen van 2016 tot en met 2019 blijkt dat de rendabiliteit van de sector van de dienstenchequebedrijven, mede door de onvolledige indexering, een dalende trend vertoont en het aantal verlieslatende ondernemingen toeneemt.

De indexoverschrijding die in augustus plaatsvond en, conform de geldende regelgeving, slechts partieel werd toegepast op de inruilwaarde van de cheque, heeft hierbij nog extra druk gezet op de sector die het financieel steeds moeilijker krijgt. Zo komt deze belangrijke sector, die werkenden en ouderen ondersteund en kwetsbare werknemers tewerkstelt (ongeveer 3% van de Vlaamse tewerkstelling), in het gedrang.

Het prognosemodel dienstencheques, dat eerder dit jaar door Idea Consult werd ontwikkeld in opdracht van het departement WSE, geeft ook aan dat de dalende trend van de rentabiliteit zich de komende jaren zal verderzetten. Bij de kleine bedrijven voorziet het model gemiddeld al een negatieve marge vanaf 2022, bij middelgrote bedrijven vanaf 2023 en bij grote bedrijven vanaf 2025.

Vanuit de bevoegdheid Werk wens ik deze situatie op korte termijn aan te pakken.

Eenzijds zal de huidige overheidstegemoetkoming van respectievelijk 14,82€, voor een dienstencheque waarvan de aanschafwaarde 9€ bedraagt, en 13,82€, voor een dienstencheque waarvan de aanschafwaarde 10€ bedraagt, worden verhoogd met 0,13€. Met deze verhoging passen we een correctie toe op de laatste gedeeltelijke indexering van de dienstencheques die uitgegeven werden sinds 1 september 2021.

De verhoging van de inruilwaarde zal ingaan op 1 januari 2022 en van toepassing zijn op alle dienstencheques die worden uitgegeven door de uitgiftemaatschappij vanaf die datum. Voor alle dienstencheques die vanaf volgend jaar worden uitgegeven zal de inruilwaarde (aanschafprijs + overheidstegemoetkoming) aldus 23,95€ i.p.v. 23,82€ bedragen.

Daarnaast zal het huidige indexeringsmechanisme worden aangepast zodat de inruilwaarde van een dienstencheque bij een overschrijding van de spilindex volledig wordt geïndexeerd.

Concreet zal de overheidstegemoetkoming verhoogd worden met 2% van de som van de aanschafprijs van de dienstencheque en de daaraan gekoppelde tegemoetkoming telkens de spilindex overschreden wordt.

Vornoemde wijzigingen moeten er niet alleen voor zorgen dat de sector financieel gezond blijft. Ze moeten ook financiële ruimte bieden om de nodige maatregelen te nemen die de koopkracht van de dienstencheque-werknemers verhogen. Deze maatregelen zullen dan ook ingaan zodra er een sociaal akkoord bereikt is tussen de werkgevers- en werknemersorganisaties in het paritair subcomité voor de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren (PC322.01).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel verhoogt de tegemoetkoming van de overheid per dienstencheque naar €14,95 voor cheques aangekocht aan €9 en naar €13,95 voor cheques aangekocht aan €10.

Daarnaast past dit artikel ook het huidige indexeringsmechanisme aan zodat de inruilwaarde van een dienstencheque bij een overschrijding van de spilindex voortaan niet meer gedeeltelijk (73%) maar wel volledig (100%) wordt geïndexeerd.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt de inwerkingtredingsdatum van deze maatregel, met name 1 januari 2022.

Artikel 3

Dit artikel hoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Per dienstencheque uitgegeven vanaf 1/1/2022 zal de tegemoetkoming verhoogd worden met €0,13. Daarnaast houdt de aanpassing van het indexeringsmechanisme naar 100% vanaf 1/1/2022 in dat de subsidie bij alle toekomstige indexoverschrijdingen extra zal verhogen, bovenop de normaal voorziene indexering aan 73%.

In onderstaande tabellen worden de berekeningen en assumpties herhaald die gebruikt werden voor de onderhandelingen voorafgaand aan de beslissingen op het begrotingsconclaf (politieke bilaterale), waaruit dit ontwerp van besluit voortvloeit.

Dit houdt in dat we uitgaan van een indexoverschrijding in juni 2022, waarna de dienstenchequesubsidies geïndexeerd worden vanaf 1/7/2022. Er zijn geen prognoses beschikbaar voor indexoverschrijdingen verder in de toekomst. Daarom gaan we uit van een inflatie van 2% op

jaarbasis zoals door het ECB wordt vooropgesteld. Dit betekent dat we uitgaan van 1 indexoverschrijding op jaarbasis. Deze assumptie wordt ook gebruikt bij de berekeningen in tabel 3 (telkens indexoverschrijding in juni, indexering vanaf 1 juli).

In onderstaande tabel wordt de cumulatieve meerkost per dienstencheque weergegeven voor de correctie en bij de eerstvolgende 3 indexoverschrijdingen (periode 2022-2024).

	Basis	73%	100%	verschil (cumulatief)	verschil (per indexering)
correctie	23,48	23,82	23,95	0,13 (correctie met 13 cent)	
1e indexering	23,82	24,17	24,43	0,26	0,13
2e indexering	24,17	24,52	24,92	0,39	0,14
3e indexering	24,52	24,88	25,42	0,53	0,14

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de totale cumulatieve meerkost op jaarbasis is van de correctie van de tegemoetkoming met 13 cent vanaf 1/1/2022 en de aanpassing van de indexering van de inruilwaarde naar 100% indexering voor de periode 2022-2024.

Jaar	Totaal 100% index	prognose aantal DC/jaar	Extra subsidie per cheque (t.o.v. 73% indexering)
2022 (t.e.m. juni)	23,95	43.949.280	
2022 (vanaf juli)	24,43	41.582.073	0,13
Subtotaal 2022			
2023 (t.e.m. juni)	24,43	44.274.966	0,13
2023 (vanaf juli)	24,92	42.090.817	0,14
Subtotaal 2023			
2024 (t.e.m. juni)	24,92	45.070.547	0,14
2024 (vanaf juli)	25,42	43.472.845	0,14
Subtotaal 2024			

Jaar	Jaarlijkse meerkost Correctie 13 cent	Jaarlijkse meerkost 100% indexering		
		bij 1e indexering	bij 2e indexering	bij 3e indexering
2022 (t.e.m. juni)	5.765.223			
2022 (vanaf juli)	5.454.695	5.405.670		
Subtotaal 2022		16.625.587		
2023 (t.e.m. juni)	5.807.946	5.755.746		
2023 (vanaf juli)	5.521.431	5.471.806	5.905.342	
Subtotaal 2023			28.462.271	
2024 (t.e.m. juni)	5.912.309	5.859.171	6.323.398	
2024 (vanaf juli)	5.702.725	5.651.470	6.099.240	6.086.198
Subtotaal 2024				41.634.511

Bovenstaande berekeningen zijn gebaseerd op de prognoses voor het aantal aangekochte dienstencheques op jaarbasis. Het regressiemodel dat deze prognoses berekent, is hetzelfde dat bij elke begrotingsronde wordt gebruikt om de uitgaven van het dienstenchequestelsel te ramen. De gebruikte parameters werden geactualiseerd ten opzichte van de ramingen bij BO2022, waardoor de voorspelde aantallen naar beneden werden bijgesteld.

De middelen voor de dienstencheques bevinden zich op begrotingsartikel JB0-1JDB2EA-WT. Er is 1.355.000 keuro VAK en 1.355.000 keuro VEK voorzien bij BO 2022, onder voorbehoud van goedkeuring van BO 2022 door het Vlaams Parlement.

Naar aanleiding van de beslissingen in de politieke bilaterale werden de benodigde kredieten voorzien voor de verhoging van de overheidstegemoetkoming per dienstencheque met 13 cent, alsook voor de verhoging van het indexeringsmechanisme tot 100%. Voor 2022 werd €13 mln. voorzien, voor 2023 €27 mln. en voor 2024 €40 mln. De extra middelen die hier bovenop nodig zijn, zullen gecompenseerd worden via de middelen die bij BO2022 werden voorzien op het begrotingsartikel voor dienstencheques hierboven benoemd. Gezien de bijstelling naar beneden van de geactualiseerde prognoses (85,5 mln. cheques t.o.v. 89,4 mln. bij BO 2022) zijn hier nog voldoende middelen over (verschil van (afgerond) 3,9 mln. cheques aan subsidie van €14,82 = €57,5 mln. (afgerond)).

B. ESR-TOETS

Deze wijziging heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De verhoging van de tegemoetkoming door de overheid heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale en provinciale besturen die over een een sui generis afdeling dienstencheque beschikken en dienstencheques zullen indienen met uitgiftedatum vanaf 1 januari 2022, zullen kunnen genieten van de verhoging van de overheidstegemoetkoming per dienstencheque en kunnen genieten van een volledige indexering van de inruilwaarde bij de overschrijding van de spilindex.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit tot wijziging van artikel 8 van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en landbouw:

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de SERV met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 10 werkdagen;

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,

2.3. te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gemotiveerd door de omstandigheid dat gelet op de noodzaak om

zo snel mogelijk de leefbaarheid van de dienstencheque-ondernemingen te garanderen, wier rentabiliteitsmarges jaar na jaar blijven dalen; dat uit analyse van de jaarrekeningen de afgelopen jaren blijkt dat bij zuivere dienstencheque-ondernemingen al 33% verlieslatend was in 2019 en het kantelpunt voor een substantieel aantal dienstenchequebedrijven dus reeds bereikt lijkt te zijn; dat volgens een prognosemodel de situatie de komende jaren alleen maar verergerd en een groter aantal ondernemingen in de risico-zone zal komen en dat dit gegeven in 2021 nog verder wordt versterkt door de gedeeltelijke indexering van de inruilwaarde van de dienstencheques naar aanleiding van de overschrijding van de spilindex; dat de volgende overschrijding van de spilindex door de aanhoudend hoge inflatie door het planbureau verwacht wordt in januari 2022; dat hierdoor de algehele dienstverlening in het gedrang dreigt te komen en gemotiveerd door de omstandigheid dat er beslist is dat de overheidssubsidie van een dienstencheque verhoogd wordt met €0,13 met ingang van 1 januari 2022 en dat de inruilwaarde van een dienstencheques vanaf dat moment bij een overschrijding van de spilindex volledig zal worden geïndexeerd; dat de uitgiftemaatschappij tijdig de nodige aanpassingen aan de informaticatoepassingen moet kunnen doorvoeren, dat zij pas kan starten met deze noodzakelijke aanpassingen eens ze de rechtszekerheid heeft dat deze maatregel effectief zal doorgevoerd worden; dat een retroactieve toepassing van deze maatregel op korte termijn technisch niet mogelijk is; dat de aanpassing van het indexeringsmechanisme moet plaatsvinden voor de volgende overschrijding van de spilindex en door het feit dat omwille van voornoemde redenen een adviesaanvraag binnen de 30 dagen te weinig tijd laat om deze beslissing te kunnen realiseren.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- 1) Het ontwerp van besluit;
- 2) Het advies van de inspectie van financiën van 13 oktober 2021;
- 3) het akkoord van de SERV van XX
- 4) het akkoord van de Raad van State van XX